

กระทู้ถามที่ ๑๕๑ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑

เรื่อง โครงการธนาคารข้าวประจำหมู่บ้าน

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามนายกรัฐมนตรี้ ดังต่อไปนี้

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่กำลังกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วประเทศนั้น บัดนี้ ราษฎรในเขตพื้นที่ชนบทต่างประสบความยากลำบากในการครองชีพอย่างรุนแรง ราษฎรบางพื้นที่ต้องขอรับบริจาคข้าว อาหารจากราษฎรในท้องถิ่นอื่น จะเห็นว่าโครงการธนาคารข้าวประจำหมู่บ้าน เป็นโครงการที่มีส่วนช่วยให้ราษฎรมีปัจจัยในความเป็นอยู่พื้นฐาน สามารถดำรงชีพในสภาวะเศรษฐกิจขณะนี้ได้ สมควรที่รัฐบาลจะได้สนับสนุนโครงการนี้เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวของราษฎร จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีนโยบายเรื่องโครงการธนาคารข้าวประจำหมู่บ้านอย่างไร และจะดำเนินโครงการนี้เพื่อบริการประชาชนทั่วประเทศอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลได้จัดสร้างฉางข้าวเพื่อสนับสนุนโครงการดังกล่าวจำนวนเท่าใด และได้ดำเนินการจัดซื้อข้าวหมุนเวียนอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. รัฐบาลมีนโยบายนำเงินกู้ในโครงการลงทุนเพื่อสังคมมาสนับสนุนโครงการนี้หรือไม่ และจะแก้ไขปัญหาในกรณีที่โครงการนี้ขาดแคลนงบประมาณอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เอกพร รักความสุข

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสกลนคร

พรรคความหวังใหม่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๕๑ ร.

ของ นายเอกพร รักความสุข สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสกลนคร
เรื่อง โครงการธนาคารข้าวประจำหมู่บ้าน

ข้าพเจ้า พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และนายสาวิตรี โพธิวิหค รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง โครงการธนาคารข้าวประจำหมู่บ้าน ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อ ๑

ขอเรียนว่ารัฐบาลมีนโยบายเกี่ยวกับโครงการธนาคารข้าวประจำหมู่บ้าน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ โดยในระยะเริ่มต้นโครงการ ได้เชิญชวนประชาชนจัดตั้งกองทุนธนาคารข้าวขึ้นเพื่อช่วยเหลือคนยากจน เพื่อถวายเป็นราชสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา และได้ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมธนาคารข้าวเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อสนองพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการแก้ไขปัญหาของราษฎรที่ต้องซื้อข้าวบริโภคในราคาแพง และส่งเสริมให้ประชาชน ได้มีจิตสำนึกในการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งให้ผู้มีฐานะดีได้มีส่วนช่วยเหลือให้การสงเคราะห์แก่ผู้ยากจน

โครงการดังกล่าวมีรูปแบบการดำเนินงาน ๒ ลักษณะ คือ

๑) การดำเนินงานธนาคารข้าวโดยกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นกิจกรรมต่อเนื่องของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยนำผลกำไรจากการดำเนินการมาเป็นกองทุนธนาคารข้าว เพื่อสงเคราะห์แก่ผู้ยากไร้ในหมู่บ้าน และเป็นสวัสดิการแก่สมาชิกที่ประสบภัยพิบัติต่างๆ การบริหารจัดการดำเนินการ โดยคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

๒) การดำเนินงานธนาคารข้าวโดยประชาชนในหมู่บ้านเป็นผู้ดำเนินการเอง โดยจัดหาทุน หรือรับการสนับสนุนงบประมาณจากทางราชการ ภาคเอกชน เป็นต้น การบริหารจัดการดำเนินการ โดยคณะกรรมการหมู่บ้าน หรือคณะกรรมการจัดการธนาคารข้าว

ปัจจุบันรัฐบาลมีธนาคารข้าวประจำหมู่บ้านเพื่อบริการประชาชน จำนวน ๗,๑๓๗ แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ ๗๕ จังหวัด แบ่งเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด ๕,๓๓๘ แห่ง รองลงมาได้แก่ภาคเหนือ ๑,๓๒๖ แห่ง ภาคกลาง ๑๘๘ แห่ง ภาคตะวันออก ๑๗๖ แห่ง และ ภาคใต้ จำนวน ๑๐๕ แห่ง

สำหรับปีงบประมาณ ๒๕๕๒ รัฐบาลได้สนับสนุนงบประมาณโครงการสนับสนุนกองทุนธนาคารข้าว จำนวน ๑๕๐ แห่งๆ ละ ๑๐,๐๐๐ บาท เป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท และโครงการจัดตั้งธนาคารข้าวในพื้นที่เป้าหมายเฉพาะ คือ ในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชด.) และหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) จำนวน ๑๐ แห่งๆ ละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท (เป็นเงินที่ใช้ในการจัดสร้างยุ้งฉาง ขนาด ๑๕ เกวียน ๑๒๐,๐๐๐ บาท และเป็นทุนซื้อข้าว ๒๐,๐๐๐ บาท) เป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

ทั้งนี้ ในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณโครงการธนาคารข้าวประจำหมู่บ้านมีขั้นตอน ดังนี้

๑) เสนอแผนความต้องการขอรับการสนับสนุนงบประมาณผ่านสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล ไว้ในแผนพัฒนาตำบลประจำปี

๒) อำเภอเสนอแผนความต้องการสนับสนุนไว้ในแผนพัฒนาอำเภอประจำปี

๓) จังหวัดเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณตามระบบ กนก.

๔) กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย พิจารณาอนุมัติโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด และพิจารณาจัดสรรโอนเงินงบประมาณให้จังหวัดดำเนินการ

คำตอบข้อ ๒

ขอเรียนว่าปัจจุบันรัฐบาลได้จัดสร้างฉางข้าวเพื่อสนับสนุนโครงการธนาคารข้าวแล้ว จำนวน ๓๗๖ แห่ง และในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ จะจัดสร้างในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๑๐ แห่ง โดยใช้งบประมาณในการจัดสร้างแห่งละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นเงินที่ใช้ก่อสร้างยุ้งฉาง ขนาด ๑๕ เกวียน ๑๒๐,๐๐๐ บาท ใช้เป็นทุนซื้อข้าว ๒๐,๐๐๐ บาท และเก็บรักษาไว้เป็นของส่วนกลางที่ยุ้งฉางที่สร้างขึ้น การบริหารงานธนาคารข้าวจะมีการจัดทำบัญชีรับ - จ่าย รวมทั้งทะเบียนการฝากข้าวไว้้อย่างเรียบร้อย ภายใต้การบริหารงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการจัดการธนาคารข้าว โดยมีกิจกรรมให้บริการแก่สมาชิกเพื่อการบริโภคหรือทำพันธุ์ใน ๓ ลักษณะ คือ

- การสงเคราะห์ (ให้เปล่า)
- การให้ยืม (ไม่คิดดอกเบี้ย)
- การให้กู้ (ดอกเบี้ยต่ำ)

คำตอบข้อ ๓

ขอเรียนว่ารัฐบาลไม่มีนโยบายนำเงินกู้ในโครงการลงทุนเพื่อสังคมมาสนับสนุนโครงการธนาคารข้าวประจำหมู่บ้าน แต่อย่างไรก็ตาม ชุมชนทุกชุมชนในชนบทสามารถขอรับเงินสนับสนุนโครงการ จากกองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคมที่รัฐบาลโดยกระทรวงการคลังจัดตั้งขึ้นและมอบหมาย

ให้ธนาคารออมสินรับผิดชอบในการบริหารและจัดการ โดยชุมชนจัดทำโครงการเสนอให้ธนาคารออมสินพิจารณาสนับสนุนโดยตรง

การแก้ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณโครงการธนาคารข้าวประจำหมู่บ้าน รัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทยจะเพิ่มกิจกรรมทางด้านการฝึกอบรม ให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสนับสนุนให้ชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการและรับผิดชอบโครงการมากขึ้น เพื่อขอเงินสนับสนุนจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ นอกเหนือจากเงินงบประมาณ เช่น จากกองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคมของธนาคารออมสิน เป็นต้น

นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทยยังมีแนวทางแก้ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณโครงการธนาคารข้าวประจำหมู่บ้าน โดยพิจารณาจัดสรรจากงบประมาณในส่วนที่กรมการปกครองรับผิดชอบ ดังนี้

๑. เงินทุนหมุนเวียนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่รับผิดชอบดำเนินการโครงการธนาคารข้าวประจำหมู่บ้านเสนอโครงการและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนี้

๑.๑ เป็นโครงการเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน

๑.๒ เป็นโครงการที่ได้รับความเห็นชอบจากองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ ตามลำดับ

๑.๓ ต้องมีแผนการชำระเงินคืนที่ชัดเจนแสดงไว้ในโครงการ

๑.๔ กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรจะต้องมีเงินกองทุนของกลุ่มร่วมสมทบประมาณร้อยละ ๓๐ ของโครงการที่ต้องการนำไปลงทุน

ทั้งนี้ วงเงินที่ขอกู้ยืมเป็นเงินทุนหมุนเวียน จะได้รับการสนับสนุนให้กลุ่มละไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท กำหนดผ่อนชำระ ๓ - ๕ ปี โดยไม่คิดดอกเบี้ย

๒. เงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดย

๒.๑ องค์การบริหารส่วนตำบล อาจพิจารณาดังงบประมาณเงินอุดหนุนให้แก่กลุ่มที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจการธนาคารข้าว

๒.๒ องค์การบริหารส่วนจังหวัด อาจพิจารณาดังงบประมาณเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เสนอขอรับการสนับสนุนได้ กรณีโครงการธนาคารข้าวประจำหมู่บ้าน หากองค์การบริหารส่วนตำบลจะเสนอขอรับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็สามารถทำได้ แต่การพิจารณาอุดหนุนจะขึ้นอยู่กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อไป